

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIV TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
CHIRCHIQ DAVLAT PEDAGOGIKA UNIVERSITETI**

**VEB TIZIMLARI
O'QUV DASTURI**

Bilim sohasi:	600000 – Axborot-kommunikatsiya texnologiyalari
Ta'lim sohasi:	610000 – Axborot-kommunikatsiya texnologiyalari
Ta'lim yo'nalishi:	60610100 – Axborot tizimlari va texnologiyalari

Fan/modul kodi VT1506	O'quv yili 2026-2027	Semestr 5	ECTS – Kreditlar 6	
Fan/modul turi Majburiy	Ta'lim tili O'zbek/rus		Haftadagi dars soatlari 6	
1.	Fanning nomi	Auditoriya mashg'ulotlari (soat)	Mustaqil ta'lim (soat)	Jami yuklama (soat)
	Veb tizimlari	90	90	180
2.	<p>I. Fanning mazmuni.</p> <p>Fanni o'qitishdan maqsad- veb va mobil dasturiy ta'minot tizimlarini loyihalash, qurish, joriy etish va boshqarish, formatika o'qituvchisining kasbiy sohasida egallashi lozim Veb tizimlari va texnologiyalariga oid bo'lgan bilimlar va amalda qo'llash uchun ko'nikma va makalalarni shakllantirish va rivojlantirishdan iborat. Unda har bir kasb egasining faoliyati kerak bo'lgan tayanch nazariy va amaliy ma'lumotlarni o'z ichiga oladi.</p> <p>Fanning vazifasi – Web-tizimlari va ularning asoslari, zamonaviy axborot texnologiyalari orqali olinayotgan ma'lumotlarning qanday hosil qilinishi va ulardan foydalanish haqida ma'lumotlarni berish. Web - saytlarni hosil qiluvchi dasturlar va dasturlash tillari bilimlar bilan tanishtirish va takomillashtirish.</p> <p>II. Nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari)</p> <p>III. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:</p> <p>1-mavzu. Veb tizimlari asosiy tushunchalari</p> <p>Veb tizimlari haqida tushuncha. Brauzer dasturlari va ularning imkoniyatlari. Web-xosting. Jaxon o'rgimchak uyasi va web texnologiyalar tushunchalari. Web-saytlar va veb-illovalarni yaratish va ularga xizmat ko'rsatish jarayoni.</p> <p>2-mavzu. Veb tizimlari dasturiy vositalari</p> <p>Texnik topshirig'i unga qo'yiladigan grlablar va sait tuzilmasidan kelib chiqib shakllantiriladi. Dasturiy va dizaynerlik vositalari imkoniyatlarini hisobga olgan holda texnik topshiriq ishlab chiqiladi. Uning bosqichlari buyurtmachi tomonidan texnik topshiriq tasdiqlangandan keyin tugaydi. Web-saytni loyihalash bosqichlari sayt hajmi, saytning mantiqiy tuzilniasi, funktsionalligi, bo'lajak resurs bajarishi kerak bo'lgan vazifalari va boshqa bir qancha ko'plab faktorlarga bog'liq bo'ladi. Biroq har qanday loyihani amalga oshirish uchun albatta qatnashishi kerak bo'lgan bir nechta bosqichlar bor. Saytning dizayni odatda grafik muharrir yordamida amalga oshiriladi. Ular yordamida dizayner texnik topshiriqqa mos bir yoki bir nechta variantlarda dizayr ishlab chiqadi.</p>			

3-mavzu. Web-sahifaning tuzilishi va yaratish imkoniyatlari, asosiy tushunchalari

Web-sahifa nima. Web-sayt nima- Web-sayt tuzilmasi. Web-sayt elementlari. Web-saytlarning turlari. Giper matn tushunchasi. Web-saflar yaratuvchi dasturlar tasnifi: gipermatnlami belgilash tillari, web dasturlash tillari, web-muharrirlar, animator dasturlar, grafi k muharrirlar, matn muharrirlari.

4-mavzu. HTML tiliga kirish, uning asosiy elementlari. Teg tushunchasi.

HTML tilining yaratilishi. HTML tilining versiyalari. HTML tili bilan ishlash uchun dasturlar. HTML tilining teg tushunchasi. HTML tilining atribut tushunchasi. HTML tilining asosiy tuzilmasi. HTML tili tuzilmasida bosh qismi. HTML tili tuzilmasida asosiy qism.

5-mavzu. HTML tilida jadval va rasmlar hosil qilish.

Jadval hosil qilish tegi <TABLE> va uning atributlari. Jadvalning qatorlari uchun <TR> tegi va uning atributlari. Jadvalning ustunlari uchun <TD> tegi va uning atributlari. Qatorlardagi kataklarini birlashtirish teglari va ularni atributlari. Ustunlardagi kataklarini birlashtirish teglari va ularni atributlari. HTML tilida rasmlar qo'yish tegi IMG va uning atributlari. SRC atributi va uning qiymatlari. WIDTH atributi va uning qiymatlari. HIEGHT atributi va uning qiymatlari. BORDER atributi va uning qiymatlari.

6-mavzu. HTML tilida gipermatn va formalar joylashtirish teglari.

Giper matn tushunchasi. HTML tilida giper matn hosil qilishning <A> tegi.

<A> tegining HREF atributi va uning qiymatlari. <A> tegini qo'llashga misollar. HTML tilida forma yaratish imkoniyatlari. <form> tegi va uning atributlari. Action, enctype, method atributlari va ularning qiymatlaridan foydalangan holda formalar yaratish.

7-mavzu. Freymlar hosil qilish va ularni qayta ishlash.

<frame>, <frameset> teglari va uning atributlari. <frameset> tegining bordercolor, frameborder, name, noresize, scrolling, src, marginwidth, marginheight atributlari va ularning qabul qiladigan qiymatlari.

8-mavzu. Dreamweaver dasturning asosiy oynalari, menyusi, komponentlari

Dreamweaver dasturning asosiy oynasi elementlari. Dreamweaver dasturning menyusi. Dreamweaver dasturning komponentlari." Dreamweaver dasturi rejimlari bilan ishlash.

9- mavzu. Dreamweaver dasturida web-uzel yaratish

Dreamweaver dasturida master bilan ishlash va web-sahifa yaratish. Dreamweaver dasturida shablonlar bilan ishlash va web-sahifa yaratish. Adobe Dreamweaver dasturida web-uzel xaritasini ishlab chiqish- Web-uzel sahifalarini ma'lumotlar bilan to'ldirish. Web-uzel dizaynini takomillashtirish.

10-mavzu. Dreamweaver dasturida elektron qo'llanma yaratish

Dreamweaver dasturida elektron qo'llanmani loyihalash. Elektron qo'llanmaning freymli tuzilmasini ishlab chiqish va mantiqiy havolalarni o'rnatish.

Elektron qo'llanma dizaynini shakllantirish. Ma'lumotlarni kiritish va saqlash.

11-mavzu. Dreamweaver dasturida sayt dizayni bilan ishlash

Dreamweaver dasturida ranglar bilan ishlash. Dreamweaver dasturida stillar bilan ishlash. Grafikli tasvirlardan foydalanib dizaynni takomillashtirish.

12-mavzu. CSS qo'llagan holda web-sayt yaratish

CSS asoslari. HTML tegi uchun css qo'llash. Sahifa uchun uchun css qo'llash. Web-tugun uchun css qo'llash. Tashqi css-faylni yaratish. Stillar jadvalini import qilish. Sahifa elementlariga css qo'llash- Atributlar stillarini aniqlash. Har xil turdagi qurilmalar uchun stillar jadvali. css izohlari.

13-mavzu. Flash dasturida oddiy harakatli animatsiyalar va bannerlar yaratish

Adobe Flash dasturida oddiy harakatli animatsiyalar yaratish. Adobe Flash dasturida bannerlar yaratish. Actions tili imkoniyatlaridan foydalanib boshqaruv elementlarini joriy qilish.

14-mavzu. Flash dasturida interfaol animatsiyalar yaratish

Flash dasturi Actions tilidan foydalangan holda interfaol animatsiya elementlarini yaratish va havolalar yordamida mantiqiy bog'lash.

15-mavzu. Dinamik saytlar hosil qilish. WEB serverlar.

Flash salt tushunchasi. Statistik va dinamik sayt tushunchasi. Dinamik sayt afzalliklari. Dinamik sayt yaratishning dasturlash tillari. Perl, Ruby on Rails, githon va PHP dasturlash tillari. Web-server. Apache. Server Go. WEB serverlar haqida tushuncha. WEB serverlarning tasnifi. WEB serverlar xarakteristikallari bilan tanishish. Saytni testlash va baholash.

III. Amaliy mashg'ulotlar bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar
Amaliy mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

1. Saytning texnik topshirig'ini ishlab chiqish va loyihalash bosqichlari
2. Web-serverlar va ular bilan ishlash
3. HTML tilida freymlar va formalar hosil qilish.
4. HTML tilida multimedia.
5. Dreamweaver dasturida freymli tuzilma yaratish
6. Web server dasturiy ta'minoti (XAMPP, LAMP, WAMP, DENWER)ni o'rnatish va sozlash.
7. PHP da forma ma'lumotlarini qayta ishlash. Ularga oid masalalar yechish.
8. Formalarga GET va POST metodlaridan foydalanib ma'lumot kirituvchi saxifalar ishlab chiqish.

9. PHP da boshqaruvchi konstruksiyalar bilan ishlash. PHP da funksiyalar bilan ishlash. Ularga oid masalalar yechish. PHP da massivlar bilan ishlash. Ularga oid masalalar yechish.
10. PHP da fayllar bilan ishlash. Ma'lumotlarni faylga yozish va fayldan ma'lumotlarni o'qish. Serverga faylni yuklash.
11. MySQL ma'lumotlar bazasi bilan ishlash va loyihalashtirish.
12. PhpMyadmin yordamida MySQL ma'lumotlar bazasi bilan ishlash.
13. PHP va MySQL ma'lumotlar bazasi integratsiyasi. Ularga oid masalalar yechish.
14. PHP sahifasi orqali ma'lumotlar bazasiga so'rovlar tashkil etish.
15. PHP va MySQL asosida sayt yaratish. Saytni PHP da himoya qilish
16. HTML tilida animatsiya.
17. HTML tilida multimedia.
18. Formalar tashkil qilish va ularni qayta ishlash.
19. Sahifalarda animatsiyalar hosil qilish.
20. HTML da CSSni qo'llash
21. HTML tili va JavaScriptlarni qo'llash
22. JavaScript asosida dinamik saytlar yaratish
23. Dreamweaver dasturining asosiy oynalari, menyusi, komponentlari.
24. Dreamweaver dasturida master va shablonlar bilan ishlash.
25. Dreamweaver dasturida web-sahifa yaratish
26. CSS da matnlar, rasm va xavolalarga ishlov berish
27. CSSda ro'yxatlar, jadvallar va shakllarga ishlov berish.
28. JavaScriptga kirish ma'lumot turlari arifmetik operatorlar
29. JavaScriptda shart operatorlari bilan ishlash
30. JavaScriptda sikl operatorlari bilan ishlash

Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar

Mustaqil ta'limni baholash – bu talabalarning jamoaviy tartibda va yakka tartibda berilgan amaliy loyihalarni bajarishlari orqali amalga oshiriladi. Bunda har bir talabaga bitta jamoaviy loyiha va ikkita yakka tartibda bajariladigan loyiha beriladi. Talaba berilgan loyihaning maqsad va vazifalarini, mohiyatini tushungan holda qo'yilgan masalani o'rganib, izlanishlar olib boradi. Olingan natijalarni tahlil qilib, hulosalari bilan taqdimotlar tayyorlab himoya qiladi. Ishchi fan dasturida loyihalarning soni, mavzusi, mazmuni bajarish usullari va topshirish muddatlari to'liq ochib beriladi.

Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular:

1. HTML, CSS va JavaScriptdan foydalanib universitet web saytini yarating
2. HTML, CSS va JavaScriptdan foydalanib maktab web saytini yarating
3. HTML, CSS va JavaScriptdan foydalanib dorixona web saytini yarating
4. HTML, CSS va JavaScriptdan foydalanib internet do'koni web saytini yarating

5. HTML, CSS va JavaScriptdan foydalanib avtosalon web saytini yarating
6. HTML, CSS va JavaScriptdan foydalanib kitob web saytini yarating
7. HTML, CSS va JavaScriptdan foydalanib korxonada xodimlarini boshqarish web saytini yarating
8. HTML, CSS va JavaScriptdan foydalanib bog'cha web saytini yarating
9. HTML, CSS va JavaScriptdan foydalanib oziq-ovqat do'koni web saytini yarating
10. HTML, CSS va JavaScriptdan foydalanib restoran web saytini yarating
11. HTML, CSS va JavaScriptdan foydalanib oziq-ovqat yetkazib berish web saytini yarating
12. HTML, CSS va JavaScriptdan foydalanib temir yo'l chiptalari web saytini yarating
13. HTML, CSS va JavaScriptdan foydalanib aviachiptalar sotuvchi web saytini yarating
14. HTML, CSS va JavaScriptdan foydalanib telefon bozori web saytini yarating
15. HTML, CSS va JavaScriptdan foydalanib e'lonlar web saytini yarating
16. HTML, CSS va JavaScriptdan foydalanib o'quv markazi web saytini yarating
17. HTML, CSS va JavaScriptdan foydalanib kun xabarlari web saytini yarating
18. HTML, CSS va JavaScriptdan foydalanib onlayn baholash test tizimi web saytini yarating
19. HTML, CSS va JavaScriptdan foydalanib mavzulashtirilgan crosswordlar web saytini yarating
20. HTML, CSS va JavaScriptdan foydalanib interaktiv o'quv platformasi web saytini yarating
21. HTML, CSS va JavaScriptdan foydalanib go'zallik saloni web saytini yarating
22. HTML, CSS va JavaScriptdan foydalanib kasalxonaga onlayn navbat web saytini yarating
23. HTML, CSS va JavaScriptdan foydalanib futbol klubi web saytini yarating
24. HTML, CSS va JavaScriptdan foydalanib sport xabarlari web saytini yarating
25. HTML, CSS va JavaScriptdan foydalanib kafedra web saytini yarating
26. HTML, CSS va JavaScriptdan foydalanib gul do'koni web saytini yarating
27. HTML, CSS va JavaScriptdan foydalanib e-auksion tizimi web saytini yarating
28. HTML, CSS va JavaScriptdan foydalanib Hemis tizimi talaba rolini (sodda shaklda) web saytini yarating
29. HTML, CSS va JavaScriptdan foydalanib o'quv kurslari web saytini yarating
30. HTML, CSS va JavaScriptdan foydalanib youtube web sayti alternativini yarating

3.	<p align="center">VII. Ta'lim natijalari (shakllanadigan kompetensiyalar)</p> <p>Fanni o'zlashtirish natijasida talaba: internetda dizayn asoslari, html teglari, web - saytlarni hosil qiluvchi dasturlar va dasturlash tillari haqida ma'lumotlar, flash va dinamik saytlar va ularni yaratish haqida, Apache, ServerGo serverlari, saytni testlash va baholash asoslari haqida <i>bilishi kerak</i>;</p> <p>internetda dizayni, Web - saytlarni hosil qiluvchi dasturlar va dasturlash tillari bilan ishlash, tayyor shablonlardan foydalanib Web-saytlarni yaratish, saltida ma'lumotlarni joylashtirish, grafik ma'lumotlarni aks ettirish. animatsiya va barurlarni aks ettirish, ma'lumotlarni aks ettirishda ularning o'lchamini optimallashtirish, flash saytlarni yaratish, dinamik saytlar hosil qilish Apache, ServerGo serverlari bilan ishlash <i>ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak</i>;</p> <p>Web-saytlarni hosil qiluvchi dasturlar bilan ishlash va ularga ma'lumotlar joylashtira olish ma'lumotlarni doimiy yangilanishiga erishish, interfaol animatsiyalar yaratish, Apache, ServerGo serverlar bilan ishlash, saytni testlash va baholay olish <i>malakalariga ega bo'lishi kerak</i>.</p>
4.	<p align="center">VIII. Ta'lim texnologiyalari va metodlari:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ma'ruzalar; • interfaol keys-stadilar; • seminarlar (mantiqiy fikrlash, tezkor savol-javoblar); • guruhlarda ishlash; • taqdimotlarni qilish; • individual loyihalar; • jamoa bo'lib ishlash va hioya qilish uchun loyihalar
5.	<p align="center">IX. Kreditlarni olish uchun talablar:</p> <p>Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar va tushunchalar haqida mustaqil mushohada yuritish, joriy va oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha variantlar asosida yozma topshiriqlarni bajarishi zarur.</p>
6.	<p align="center">X. Asosiy adabiyotlar:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Sh.Allamova, A.X.Boymurodov. Web texnologiyalari. Toshkent 2023 CHDPU 2. M.Aripov, J.O'.Muhammadiyev. Informatika, informatsion texnologiyalar. Darslik. T.: TDYuI, 2005 y. 3. X.X.Muratov. Kompyuter garfikasi va dizayn. Chirchiq 2023 CHDPU

XI. Qo'shimcha adabiyotlar

1. John Dean, Web programming with HTML5, CSS, and JavaScript. Jones & Bartlett Publishers, 2018 y.
2. Hege Refsnes, Ståle Refsnes, Kai Jim Refsnes, Jan Egil Refsnes with C. Michael Woodward Learn HTML and CSS with w3Schools, Wiley, 2010 y.
3. Micheal Knapp. HTML and CSS. Learn The Fundamentals In 7 days, 2017 y.

Axborot manbalari

1. www.lib.cspi.uz
2. www.denemetr.com
3. www.security.uz
4. www.uzinfocom.uz
5. www.unilibrary.uz.uz

7.	Chirchiq davlat pedagogika universiteti tomonidan ishlab chiqilgan va universitet Kengashining 2024 yil " 29 " 08 1-sonli'dagi qarori bilan tasdiqlangan
8.	Fan/modul uchun ma'sul: J.G'.Abduraimov CHDPU, "Informatika va axborot texnologiyalari" kafedrasida katta o'qituvchisi
9.	Taqrizchilar: D.G'.Ahmedjanov - CHDPU "Informatika va o'qitish metodikasi" kafedrasida mudiri. N.V.Jurayeva - Geologiya fanlari universiteti dotsenti, texnika fanlari nomzodi.